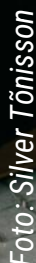

01.10.2026

Lõimumisprogramm 2027–2030

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
Programmi eesmärk, mõõdikud ja rahastamiskava	5
Hetkeolukorra analüüs.....	7
Programmi tegevused ja tegevuste täitmise analüüs	11
Tegevus 1. Lõimumis- ja kohanemispoliitika	11
Tegevus 2. Rahvuskaaslaste tugi.....	17
Programmi juhtimiskorraldus	18
LISA 1. 2025. a programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine.....	20
LISA 2. Programmi teenuste kirjeldus.....	22

Sissejuhatus

Tulemusvaldkond	Sidus ühiskond
Tulemusvaldkonna eesmärk	Eesti on sidus ja kaasav ühiskond
Valdkonna arengukava	„Sidusa Eesti arengukava 2030“
Programmi nimi	Lõimumisprogramm
Programmi eesmärk	Eesti ühiskond on sidus ja stabiilne, kus eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed kannavad Eesti identiteeti, osalevad aktiivselt ühiskonnaelus, jagavad demokraatlikke väärtusi ja ühist kultuuri-, info- ja suhtlusruumi ning tunnevad ühtekuuluvust. Loodud on võrdsed võimalused edukaks iseseisvaks toimetulekuks ja heaoluks kõigile Eestis elavatele inimestele.
Programmi periood	2027.–2030. aasta
Peavastutaja (ministeerium)	Kultuuriministeerium
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutused)	

Lõimumisprogrammi elluviimisega toetatakse sidusust ühiskonnas, aidatakse kaasa ühtekuuluvustunde loomisele erinevate elanikkonnagruppide vahel Eesti ühiskonnas ning Eesti elanike teadlikkuse kasvule erinevatest kultuuridest ja keeltest.

Lõimumisprogramm toetub „Sidusa Eesti arengukavale 2030“ (edaspidi arengukava), mille elluviimist koordineerivad kultuuriminister, siseminister ja välisminister. Siseministeeriumi, Kultuuriministeeriumi ja Välisministeeriumi ülesanne arengukava elluviimisel ja suunamisel on oma vastutusvaldkonna tegevuste elluviimine, arengukava elluviimise üldine seiramine, tegevuste ja eriarvamuste ühtlustamine, arengukava aruannete ja uuendamise korraldamine.

Lõimunud ja sidus ühiskond tähendab arengukava kohaselt, et kõik Eesti inimesed, sh eri keele ja kultuuritaustaga, vastastikku aktsepteerivad üksteist ja peavad üksteisest lugu, tunnevad ühtekuuluvustunnet, teevad koostööd ja sh saavutavad oma ühiseid eesmärges demokraatlikult, suhtlevad omavahel ja moodustavad sotsiaalseid võrgustikke. Lõimunud ja sidusa ühiskonna alus on Eesti identiteet ning eesti keel ja kultuur. Samas on lõimunud ühiskonna osad ka kõik teised keeled, kultuurid ja rahvused. Sidusas ühiskonnas ei sõltu inimeste kohtlemine nende soost, vanusest, erivajadusest või puudest, rassilisest või etnilisest kuuluvusest, seksuaalsest sättumusest, perekonnaseisust, elukohast jne.

Kohanemine on osa lõimumisest, mis koosneb esimestest teenustest ja tegevustest pärast Eestisse jõudmist (orienteeruvalt viie aasta jooksul pärast saabumist), mil uussissirändaja saab alusteadmised ja -oskused riigis tegutsemiseks.

Edukas lõimumisprotsess toimub eeskätt vabatahtliku valiku ja motivatsiooni toel, mida toetab riiklik ja kogukondlik institutsionaalne raamistik, kuhu lisaks avaliku sektori organisatsioonidele, sh kohalikele omavalitsustele, on kaasatud ka erasektori ja kodanikuühiskonna organisatsioonid.

Senise lõimumispoliitika peamise sihtrühmana on nähtud valdavalt venekeelseid Eesti püsielanikke, kellel ei ole Eesti kodakondsust ja kes on valdavalt määratlemata kodakondsusega isikud ja Venemaa Föderatsiooni kodanikud. Lõimumine on aga kahepoolne protsess, mis eeldab nii teisest rahvusest püsielanike, sisserändajate kui ka neid lõimiva ühiskonna koostööd ja jõupingutusi. Jooksva programmiperioodi fookuses on erinevate sihtrühmade omavaheliste kontaktide suurendamine.

Seoses 24.02.2022 hoogustunud Venemaa täiemahulise sõjalise agressiooniga Ukrainas on uussisserändajate sihtrühm mitmekordselt suurenenud Ukraina sõjapõgenike arvelt, kellel on vastavalt Euroopa Liidu direktiivile ning Eesti Vabariigi Valitsuse korraldusele võimalik taotleda Eestis ajutise kaitse staatust¹. Samuti on sõjategevusest tingitud rahvusvahelise kaitse täiendava kaitse staatusega inimeste arvu märkimisväärne kasv. Ukrainlaste kogukonna suurenemine seab väljakutseid nii poliitikakujundamise kui teenuste pakkumise vaates. Rahvastikuregistri 01.01.2026 seisuga on Eestis 54 589 Ukraina kodanikku.

TUV	Sidus ühiskond			
PROGRAMM	Lõimumisprogramm 2027-2030			
TEGEVUS	Lõimumis- ja kohanemispoliitika			Rahvuskaaslaste tugi
TEENUS	Tänapäevaste, nutikate ja tulemuslike kohanemis- ning lõimumisteedkondade arendus	Ühine, arusaadav ja usaldusväärne kommunikatsiooni- ja informatsioon	Ühtekuuluvustunnet toetavate sotsiaalsete kontaktide soodustamine	Eestisse tagasipöördumise ning Eesti eluga (taas)kohanemise tugi
	Uuendusmeelse ja vastutustundliku tööturu tugi	Eesti keele oskuse, riigi ja kultuuriruumiga sideme suurendamine	Kohaliku tasandi toetamine ja sektoriüleste partnerlussuhete arendus	

Lõimumis-, sh kohanemispoliitika on horisontaalse iseloomuga ning hõlmab riigi eelarvestrateegias mitut poliitikavaldkonda, aidates saavutada nende eesmärgi, sh säilitada eesti keelt ja kultuuri, kindlustada Eesti julgeolekut ning suurendada majanduse konkurentsivõimet. Samal ajal toetavad teiste poliitikavaldkondade tegevused lõimumispoliitika eesmärkide elluviimist.

Programmi eesmärgi saavutamiseks viiakse Euroopa Sotsiaalfondi vahendite toel ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021-2027 poliitikaeesmärgi 4 „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi „Soodustada aktiivset kaasamist, et edendada võrdseid võimalusi, diskrimineerimiskeeldu ja aktiivset osalemist, ning parandada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade tööalast konkurentsivõimet“ ellu meetme 21.4.7.5 „Lõimumist, sh kohanemist toetav Eesti“ tegevused.

Samuti aitavad programmi eesmärgi saavutada Šveitsi-Eesti koostööprogrammi toetusmeetme „Sotsiaalse kaasatuse toetamine“ programmi komponendi „Kultuuriline ja keeleline lõimumine“ tegevused.

Käesolevas lõimumisprogrammis on kajastatud ainult Kultuuriministeeriumi tegevusi, mida tuleb vaadelda lõimumiseesmärkide saavutamiseks kogu avaliku sektori tegevuste koosmõjus.

Muudatused

Programmi struktuurist on väljajäetud meetme tasand, ei ole toimunud sisulisi muudatusi tegevuste struktuuri osas. Analüüsitud ja vajalikud muudatused on tehtud erinevate tasandite mõõdikute osas.

Hindamised ja tõhustamiskavad

2025-2026 viiakse läbi "Sidus Eesti 2021-2030" arengukava vahehindamist.

Programmi eesmärk, mõõdikud ja rahastamiskava

Lõimumisprogrammi eesmärk

Eesti ühiskond on sidus ja stabiilne, kus eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed kannavad Eesti identiteeti, osalevad aktiivselt ühiskonnaelus, jagavad demokraatlikke väärtusi ja ühist kultuuri-, info- ja suhtlusruumi ning tunnevad ühtekuuluvust. Loodud on võrdsed võimalused edukaks iseseisvaks toimetulekuks ja heaoluks kõigile Eestis elavatele inimestele.

Programmi mõõdikud	Tegelik			Sihttase				
	2023	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
Informeeritus Eestis toimuvast (teised rahvused), % <i>Eesti integratsiooni monitooring</i>	90%	-	-	-	-	-	90%	90%
Ühiskonnarühmade vahelised kontaktid (suhtlussfääride kontaktide keskmine) - teistest rahvustest inimeste kontaktid eestlastega <i>Eesti integratsiooni monitooring</i>	2,9	-	-	-	-	-	3,00	3,0
Ühiskonnarühmade vahelised kontaktid (suhtlussfääride kontaktide keskmine)	2,1	-	-	-	-	-	2,0	2,0

-eestlaste kontaktid teistest rahvustest inimestega <i>Eesti integratsiooni monitooring</i>								
Eesti elanike teadlikkus ja valmisolek toetada kohanemist ja lõimumist, % ¹ <i>Eesti integratsiooni monitooring</i>	-	-	-	-	Algtase selgitat akse 2026. aastal	Algtase selgitat akse 2026. aastal	Algtase selgitat akse 2026. aastal	Algtase selgitat akse 2026. aastal
Teise kodukeelega inimeste osalemine kultuurielus, % <i>Kultuuris osalemise uuring</i>	-	-	-	-	75%	-	76%	76%

Rahastamiskava perioodiks 2027–2030

Rahastamiskavas kajastatakse programmi ja programmi tegevuste tasandi eelarved.

Rahastamiskava koostamisel lähtutakse Rahandusministeeriumi poolt ette antud eelarvevahendite maksimaalsetest mahtudest. Rahastamiskava koostamisel on aluseks käsiraamatu peatükk 6.2.3. Rahastamiskava esitamisel kasutatakse Rahandusministeeriumi poolt hallatava eelarve infosüsteemidesse sisestatud andmeid.

Programmi rahastamiskava	Eelarve	Eelarve prognoos		
	2027	2028	2029	2030
Programmi kulud	18 345 386	16 038 795	9 288 785	5 081 935
Lõimumis-, sh kohanemispoliitika	18 162 386	15 858 795	9 108 785	4 901 935
Rahvuskaaslaste tugi	180 000	180 000	180 000	180 000

Juhul kui rahastamiskava erineb viimasest kinnitatud riigi eelarvestrateegiast lisatakse selgitused olulisemate erinevuste kohta.

¹ Mõõdiku allikas 2022. a oli siseturvalisuse uuring. Alates 2026. a lisatakse Eesti integratsiooni monitooringusse (tulemused al 2027), esimesed mõõdikud selguvad ESF meedia mõju-uuringust 2026. aastal.

Hetkeolukorra analüüs

Eestis elab
peale eestlaste

220

rahvuse
esindajaid

Eestis elab eestlaste kõrval arvukalt teistest rahvustest inimesi ning sisserände tulemusel suureneb ühiskonna heterogeensus ning keeleline ja kultuuriline mitmekesisus.

Rahvastikuregistri 01.01.2026 andmete kohaselt elab Eestis 1 365 963 elanikku, kellest 1 124 698 on Eesti kodanikud. Määratlemata kodakondsusega inimeste arv ja kehtivate elamisõiguse ja elamislubadega, kelle elukoht on registreeritud Eestis, oli 58 432 (4,3% elanikest). Teiste riikide kodanike arv, kelle elukoht on registreeritud Eestis, oli 182 833 (suurim osakaal on Venemaa Föderatsiooni kodanikel (75 464), järgnevad Ukraina kodakondsusega (54 589) isikud).

Statistikaameti andmetel (seisuga 01.01.2025) elab Eestis peale eestlaste rohkem kui 220 rahvuse esindajaid, mis on mitme võrra enam, kui mõned aastad tagasi. 68,2% riigi elanikkonnast on rahvuselt eestlased, 20,9% venelased, 5,4% ukrainlased, 0,8% valgevenelased ja 0,6% soomlased. Eestis elab ka väike romade kogukond (Rahvastikuregistri andmetel seisuga 01.01.2026 677 roma, kes moodustavad 0,05% Eesti rahvastikust ning neist ligi kolmandik elab Valga maakonnas).

2021.a rahvaloenduse käigus selgus, et Eestis on hinnanguliselt kahe rahvusega inimesi 41 960 ehk 3% elanikkonnast ning kahe emakeelega inimesi 30 710 ehk 2% elanikkonnast. Nii rahvuste kui ka keelte puhul on levinuim paar vastavalt eestlased-venelased või eesti-vene emakeelega inimesed. Kahe rahvusega inimestest 62% ehk 25 940 inimest ütlesid, et nad on nii eestlased kui ka venelased. Teised rahvuste paarid moodustavad tunduvalt väiksema osa – 5% on neid, kes peavad end rahvuselt venelaseks ja ukrainlaseks, 3% aga neid, kes peavad end nii eestlaseks kui soomlaseks. Kahe emakeelega rahvastikust moodustavad eesti ja vene emakeelega inimesed 59% (18 160), vene ja ukraina emakeelega inimesed 12% (3810) ning eesti ja inglise emakeelega inimesed 4% (1220).

1993. aastal vastu võetud vähemusrahvuse kultuuriautonoomia seaduse alusel on Eestis kultuuriautonoomia registreerinud rootsi vähemusrahvus, kes saab seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks riigi toetust. Eestis tegutseb umbes 300 rahvusvähemuste kultuuriseltsi, millest riigi toetust saavad ligikaudu 250 organisatsiooni. Riiklikud toetused rahvusvähemuskultuuridele on osutunud tõhusaks poliitikavahendiks riigis elavate rahvusgruppide vaimse kultuuripärandi säilitamisel ja mitmekultuurilise Eesti kultuuriruumi loomisel. Eesti ühiskonna lõimumismonitooring (EIM) 2023 andmete järgi ei tunne 53% teisest rahvustest inimestest mingit survet oma rahvuskultuurist loobumiseks.

Eesti roma kogukond tunneb ühtekuuluvust Eestiga ja ühisosa eestlastega, kuid jääb sotsiaal-majanduslike näitajate poolest muust ühiskonnast järsult maha. Statistikaameti 01.01.2024. a andmetel omas kõrgharidust vaid 2,0% romadest, kesk, keskeri- või kutseharidust 23,9%, põhiharidust 37,7 %, algharidust 24,5% ning alghariduseta oli 9,1% romadest. 2,7% romade haridustase on teadmata. Madalast haridustasemest tulenevalt on romade tööhõive madal (tööhõive määr seisuga 01.01.2024 17,4%) ning toimetulek keeruline.

Viimasel aastakümnel on erinevate sotsiaalsete, majanduslike ja poliitiliste protsesside tulemusel toimunud olulised muutused ka Eesti rändeprotsessides. Rahvusvaheline ränne ei ole Eesti jaoks midagi uut, kuid

väljarände asemel näeme viimastel aastatel üha kasvavat sisserännet, sh eestlaste tagasipöördumist. Viimased kümme aastat (2015-2024) on Eesti rändesaldo olnud positiivne ning üha enam sisserändajatest soovib jääda Eestisse püsivalt.

2025. aastal jäi rändesaldo esimest korda alates 2014. aastast negatiivseks. Eestisse saabus 2025. aastal 11 298 inimest ja siit lahkus 12 004, ehk väljaränne ületas sisserännet 706 inimese võrra. Ligi 4000 ehk 35% kõigist sisserännanutest olid Ukraina kodakondsusega. Võrreldes aasta varasemaga vähenes Ukraina kodakondsusega sisserännanute arv poole võrra. Ehkki sisserännanud Ukraina kodanike arv on 2024. aastaga võrreldes veidi vähem kui kaks korda väiksem, on see siiski kordades suurem kui enne täiemahulise sõja algust (2020: 2374, 2021: 3047, 2022: 33 217, 2023: 13 082, 2024: 7000).

2025. a sai tähtajalise elamisloa Eestis 14 855 inimest, neist 4 308 isikut saabus Eestisse tavarändega, 757 isikut on saanud elamisloa välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse (VRKS) alusel, 5 639 isikut on saanud elamisloa ajutise kaitse alusel ning 4 151 isikut on saanud tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks. Kolmandatest riikidest saabujate hulgas tavarändes oli enim Ukraina ja India kodakondsusega inimesi. 2025. aastal sai tähtajalise elamisõiguse 2 921 inimest, neist 2 870 on Euroopa Liidu kodanikud, 27 on Euroopa Majanduspiirkonna ja 15 Šveitsi kodanikud. Euroopa Liidust tuleb Eestisse elama enim Saksamaa, Läti ja Soome kodanikke. Lisaks said 122 EL-kodaniku pereliiget tähtajalise elamisõiguse. Kokku sai eelmisel aastal kas tähtajalise elamisloa või -õiguse Eestis 17 889 inimest, mis on 1087 inimest enam kui 2024. aastal.

**Rändesaldo jäi
esimest korda
alates 2014.
aastast
negatiivseks**

24.02.2022 hoogustus Venemaa täiemahuline sõjaline agressioon Ukrainas, mille tõttu on Ukraina kodanikud sunnitud massiliselt riigist lahkuma. Tegemist on ulatusliku humanitaarkriisiga ning ei ole täpselt teada, millal Ukrainast sõja eest põgenenutel on võimalik turvaliselt ja püsivalt oma päritoluriiki või -piirkonda tagasi pöörduda. Eesti toetab Ukraina sõjapõgenikke, et neil oleks võimalik siin kiiresti kohaneda ja ise oma eluga hakkama saada, kuni tekib võimalus kodumaale naasta. Ajutise kaitse staatust on 31.12.2025 seisuga taotlenud kokku 62 325 inimest. Ajutise kaitse pikendamist on 28.12.2025 seisuga taotlenud 87 954 inimest ning sellest loobunud 21.12.2025 seisuga 11 175 inimest. Rahvusvahelist kaitset on perioodil 24.02.2022-31.12.2025 taotlenud kokku 8522 inimest, 2025. aastal olid nendest 908 on Ukraina kodanikud. Kohanemisprogrammi pakutakse neljale sihtrühmale: Eestis tähtajalise elamisloa ja -õigusega viibivatele välismaalastele ehk n.ö tavarände alusel Eestisse saabunud uussisserändajatele, rahvusvahelise kaitse saajatele (täiendava kaitse või põgeniku staatusega), ajutise kaitse saajatele ning 2026. aasta juunist ka rahvusvahelise kaitse taotlejatele.

Viimastel aastatel on kasvanud islamitaustaga riskiriikidest pärit Eestisse elama asunud välismaalaste arv, keda on riigis hinnanguliselt 11 000 inimest 2025. a seisuga. Kümne aastaga (2015-2025) on see arv viiekordistunud. Moslemite ususümbolid ja usutegevused on jõudmas üha enam avalikku ruumi. Islamiusuliste suurenenud kogukonnaga võivad kaasneda erinevad ohutegurid nagu nt tihenevad kontaktid riskiriikidega, päritoluriikide probleemid kanduvad Eestisse ja suureneb radikaliseerumise tõenäosus. Tähtis on Eestisse elama asuvate inimeste kiire lõimumine meie ühiskonda ja kinniste kogukondade tekke vältimine.

Lõimumisvaldkonnas on läbi aastate suurema tähelepanu all olnud eesti keele oskus ja selle omandamine. Riigikeele oskus mõjutab nii sotsiaalmajanduslikku kui ka kultuurilist lõimumist ning osalemist aktiivselt

ühiskonnaelus. Kuna Eesti ühiskonnas edukaks hakkamasaamiseks ja lõimumiseks on eesti keele oskus võtmetähtsusega, tuleb võimaldada keeleõpet, et võimalikult paljud inimesed saaksid eesti keele selgeks ning vajadusel sooritaksid eesti keele tasemeeksami.

Mitmed valdkondlikud tegevused on suunatud ühise inforuumi toetamisele ja omavaheliste kontaktide suurendamisele erineva keele- ja kultuuritaustaga kogukondade vahel. Kultuuri arengukava 2021-2030 raames pakub Kultuuriministeerium rahalist toetust Eestis tegutsevatele venekeelsetele eraõiguslikele meediakanalitele ning samuti Eesti Rahvusringhäälingu vene- ja ingliskeelsetele kanalitele eesmärgiga tagada, et iga elanik, sõltumata oma emakeelest, pääseks ligi usaldusväärsetele, mitmekesistele ja sõltumatutele infokanalitele. Lisaks toetatakse riigiinfo edastamise võimekust erinevates keeltes, samuti meediapädevuse programme, et suurendada Eesti elanike vastupanuvõimet väärinfole.

Tähelepanu pööratakse ka piirkondlike erinevuste vähendamisele, eelkõige Ida-Virumaal, kus lõimumisprotsessi mõjutavad piirkonna eripärad ja suur mitte-eesti emakeelega elanike osakaal. Seetõttu on piirkonnas toetatud lõimustegevused kultuuri- ja spordivaldkonnas ning kogukondade üleselt. Üha olulisem on ka kliendikesksete ja ligipääsetavate kohanemisteenuste arendamine, sealhulgas digitaalsete lahenduste kaudu, et toetada uussisserändajate iseseisvat toimetulekut ja osalemist Eesti ühiskonnas.

Kultuuriministeerium korraldab Integratsiooni Sihtasutuse (INSA) vahendusel kohanemisprogrammi pakkumist uussisserändajatele. Kohanemisprogramm toetab Eestisse saabunud inimeste iseseisvat toimetulekut ning hõlmab Eesti ühiskonda, riigikorraldust, kultuuri- ja väärtusruumi ning igapäevaelu tutvustavat baasmoodulit, töötamise, ettevõtluse ja pereelu teemamooduleid, digioskusi toetavat digimoodulit ning eesti keele õpet.

Uussisserändajate seas eristatakse peamiselt tavarände ja sundrändega Eestisse saabunud inimesi. Tavarändega (nt töö-, õpi- ja pererändega) saabunud, st tähtajalise elamisloa või -õiguse saanud isikutele pakutakse kohanemisprogrammi raames baasmoodulit, erinevaid teemamooduleid ning A1-B1-tasemel tasuta eesti keele õpet. Tavarände sihtrühmale on kursustel osalemine vabatahtlik.

Sundrände sihtrühma kuuluvad rahvusvahelise kaitse taotlejad ning rahvusvahelise kaitse saanud isikud, sh pagulasstaatuse, täiendava kaitse ja ajutise kaitse saanud isikud. Nendele sihtrühmadele on seadusest tulenevalt kohanemisprogrammis, sh kohanemist toetavates koolitusmoodulites ja keeleõppes osalemine kohustuslik. Kõik nimetatud sihtrühmad saavad kohanemisprogrammi kohta teavituskirja Politsei- ja Piirivalveametilt. Registreerumine kursustele toimub kohanemisprogrammi infoportaali (www.settleinestonia.ee) kaudu.

**Eesti
kodakondsuse
sai 2025. aastal
779 inimest**

2025. a. sai Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras 779 inimest, kellest määratlemata kodakondsusega isikuid oli 297 inimest ja 314 inimest omasid Venemaa kodakondsust. Huvi Eesti kodakondsuse vastu on suurenenud eelkõige Venemaa kodanike seas.

Statistikaameti andmed näitavad, et võrreldes teistest rahvustest elanikega on eestlastel Eesti tööturul parem positsioon. Teistest rahvustest elanikel on madalam tööhõivemäär ja kõrgem töötuse määr. 2025. aasta III kvartalis

oli eestlaste tööhõive määr 71,7%, mitte-eestlaste oma 65,8%, töötuse määr oli eestlastel 5,8%, mitte-eestlastel 9,9%. Eestis elavaid rahvusühmi tugevalt eristavaks trendiks on endiselt hinnangud eri infoallikate olulisusele ja usaldusväärsusele. Riigikantselei tellimusel viis Turu-uuringute AS 2024. aastal läbi mitu avaliku arvamuse

seireuuringut, kus muu hulgas küsiti millised infoallikad on Eesti elanike jaoks kõige olulisemad. Eestlaste jaoks kõige olulisemad kanalid on eestikeelsed telekanalid (ETV, ETV2, TV3, Kanal 2 jne 71%), muust rahvusest elanike jaoks sotsiaalmeedia (Facebook, VKontakte, YouTube, Telegram jt). ETV+ on oluline infoallikas 32% muust rahvusest elanikele ning 2% eestlastele. Venemaa kanalid on jätkuvalt olulised 8% muust rahvusest elanikele, neid oluliseks pidavate eestlaste osakaal kahanes nullini. 2023. aasta Integratsiooni Monitooringu andmetel kõige usaldusväärsem infokanal eestlaste jaoks on ETV ja ETV2 (86%), järgnevad eestikeelsed ajalehed ja veebiportaalid (78%) ning piirkondlikud ajalehed (73%). Muust rahvusest elanike seas on kõrgem usaldus (nii üldiselt kui ka vastava infokanali tarbijate hulgas) kohalike ajalehtede (47%) ja ETV+ vastu (46%), millele järgnevad kohalikud venekeelsed uudisteportaalid (41%) ja ETV eestikeelsed kanalid (33%).

Olulised tegevused

1. Lähtudes viimaste aastate rändetrendidest, muutuvad lõimumisvaldkonna sihtrühmad üha mitmekesisemaks nii päritolu, haridustausta kui ka muude tunnuste poolest. Kasvab nende sisserrändajate osakaal, kes soovivad Eestisse püsivalt elama jääda, mistõttu on **eriti oluline tagada kvaliteetsed ja kättesaadavad kohanemis- ja keeleõppevõimalused ning muud toetavad teenused, et inimesed lõimuksid Eesti ühiskonda.**
2. Järgneval perioodil jätkub **kohanemisprogrammi arendamine senisest personaliseeritumaks ja paremini ligipääsetavaks.** Selleks arendatakse edasi sündmusteenust „Eestis kohanemine” ning uussisserrändajatele mõeldud infoplatvormi *Settle in Estonia*. Teenuste paremaks kasutamiseks ja digilõhe vähendamiseks arendatakse välja ka digimoodul, mille eesmärk on toetada uussisserrändajate digioskusi ning võimekust kasutada Eesti digi- ja avalikke teenuseid iseseisvalt.
3. Kohanemisteenuste tõhusamaks kavandamiseks ja pakkumiseks on vajalik süsteemne ülevaade sihtrühmadest ning teenuste kasutamisest. Selleks luuakse Kultuuriministeeriumi haldusalasse kohanemisprogrammi andmekogu (KOPA), mis võimaldab parandada andmete kvaliteeti ja kättesaadavust, toetada teenuste personaliseerimist ning tõhustada poliitikakujundamist ja mõju hindamist.
4. **Lisaks senistele sihtrühmadele lisanduvad uued**, kellele tuleb tagada sobivad teenused. Nende hulka kuuluvad rahvusvahelise kaitse taotlejad, kellele tuleb pakkuda kohanemisprogrammi (sh keeleõpet) ning kutsealused, kellele tuleb korraldada süsteemne keeleõpe.
5. Kohalike omavalitsuste roll lõimumise toetamisel suureneb. Üha enam omavalitsusi seisab silmitsi vajadusega pakkuda kohanemist toetavat infot ja teenuseid uussisserrändajatele, erineva keele- ja kultuuritaustaga elanikele ning tagasipöördujatele. **Seetõttu on oluline tugevdada omavalitsuste võimekust lõimumis-, sh kohanemisteenuste arendamisel ning pakkumisel.**
6. Sidusa ühiskonna kujundamisel on keskne roll usalduslikel ja tihedatel otsekontaktidel erineva taustaga inimeste vahel. Selleks on vajalik **toetada kogukondlikke tegevusi üle Eesti**, mis soodustavad suhtlust, üksteisemõistmist ja ühist tegutsemist.
7. Oluline on tagada juurdepääs **usaldusväärsetele ja mitmekesistele infoallikatele** ning pakkuda meediapädevuse programme, et suurendada vastupanuvõimet väärinfole.
8. Erilist tähelepanu vajab **Ida-Virumaa, kus kultuurielus osalemine on pikas trendis** langenud ning madalam kui teistes maakondades. Samas tuleb pöörata eraldi tähelepanu piirkonnas riigi usaldusväärseuse tõstmiseks ja sotsiaalse kuuluvuse probleemide lahendamiseks, seega **sihitud kultuuri- ja sporditegevused** aitavad tugevdada Eesti kultuuri- ja väärtusruumi, toetada turvalist elukeskkonda ning suurendada riigi kohalolu tajumist.

Programmi tegevused ja tegevuste täitmise analüüs

Tegevus 1. Lõimumis- ja kohanemispoliitika

Tegevuse eesmärk: Tagatud on lõimumis-, sh kohanemispoliitika kujundamist ja rakendamist soodustav keskkond

Tegevuse mõõdikud	Tegelik		Sihttase				
	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
Aktiivse eesti keele oskusega inimeste osakaal teistest rahvustest elanikest, (valdab vabalt või saab aru, räägib ja kirjutab), % <i>Eesti integratsiooni monitooring</i>	-	-	-	-	-	52%	
UUS MÕÕDIK Teenusesaajate rahulolu kohanemisprogrammiga <i>Integratsiooni Sihtasutus</i>	-	-	-	Algtase selgitata kse 2026. aastal	Algtase selgitata kse 2026. aastal	Algtase selgitata kse 2026. aastal	Algtase selgitata kse 2026. aastal

Programmi tegevused ja täitmine

Tänapäevaste, nutikate ja tulemuslike kohanemis- ning lõimumisteenuste arendamine

Eesmärk on, et vajaduspõhised lõimumis-, sh kohanemisteenused oleksid korraldatud kliendikeskselt ja tulemuslikult. Kokku on lepitud teenused, mida sihtrühmadele pakutakse ning sihtrühmad on nendest teadlikud ja teenuste kvaliteediga rahul.

2025. aastal jätkus sündmusteenuse „Eestis kohanemine“ edasiarendamine eesmärgiga muuta uussisserändajatele suunatud kohanemisteenused senisest personaliseeritumaks, proaktiivsemaks ja paremini ligipääsetavaks. Kultuuriministeerium saavutas Euroopa Liidu taaste- ja vastupidavusraha (RRF) raames seatud eesmärgid ning teenuse esimene personaliseeritud lahendus jõudis kasutusse. „Eestis kohanemine“ koondab ühte keskkonda uussisserändajatele vajalikud avalikud teenused ja praktilise teabe, toetades inimese sujuvat kohanemist Eestis. Teenus hõlmab muu hulgas elukoha registreerimise, perearsti leidmise, kohanemisprogrammi, juhiloa vahetamise, eesti keele õppe, üldhariduse, peretoetuste ning pangakonto loomise ja tulumaksu deklareerimisega seotud teavet ja teenuseid. Arendustegevuste eesmärk on kujundada teenusest terviklik ja kasutajakeskne sündmusteenus, mis võimaldab pakkuda sihtrühmade vajadustest lähtuvaid lahendusi. 2025. aastal külastati „Eestis kohanemise“ erinevaid lehekülgi ligi 15 000 korral.

2025. aastal külastati „Eestis kohanemise“ erinevaid lehekülgi ligi 15 000 korral

Jätkus uussisserändajatele suunatud infoplatvormi *Settle in Estonia* ning sellega seotud andmevahetuslahenduse <https://www.settleinestonia.ee/> arendamine, et toetada kohanemisteenuste suuremat personaliseeritust ja paremat ligipääsetavust. Selle kõrval alustati kohanemisprogrammi andmekogu (KOPA) loomise ettevalmistamist, mille eesmärk on tagada süsteemne ülevaade sihtrühmadest ja teenuste kasutamisest ning luua eeldused andmepõhiste ja proaktiivsete teenuste pakkumiseks.

INSA arendas edasi iseteenindusportaali <https://iseteenindus.integratsioon.ee>, mille abil saavad kliendid registreeruda sobivatele keelekursustele, leida huvitavaid sündmusi oma suhtluskeeles praktiseerimiseks, sortida keeleõppevõimalusi keeletaseme, asukoha või perioodi järgi, näha ülevaadet läbitud tegevustest ja saada meeldetuletusi eesootavate sündmuste kohta.

INSA viis läbi „Kohanemise teekaardi“ edasiarendamise sisulise analüüsi, et hinnata võimalusi kujundada teenusest senisest kasutajakesksem ja paremini erinevate sihtrühmade vajadusi arvestav kohanemist toetav digilahendus.

Töötati välja kohanemisprogrammi baasmooduli e-õppe formaat, et muuta programm paindlikumaks ja paremini ligipääsetavaks ning võimaldada uussisserändajatele senisest suuremat paindlikkust kohanemisprogrammis osalemisel.

Töötati välja kohanemisprogrammi digimooduli õppekava eesmärgiga tugevdada uussisserändajate digioskusi ja toetada Eesti digi- ning avalike teenuste iseseisvat kasutamist.

Kultuuriministeerium kujundab ja koordineerib lõimumis-, sh kohanemisteenuste arendamist koostöös INSA, Politsei- ja Piirivalveametiga, Riigi Infosüsteemi Ameti ning Justiits- ja Digiministeeriumiga. Koostöö eesmärk on arendada omavahel seotud ja andmepõhiseid kohanemisteenuseid, mis toetavad uussisserändajate iseseisvat toimetulekut, eesti keele õpet, avalike teenuste kasutamist ning aktiivset osalemist Eesti ühiskonnas.

Ühine, arusaadav ja usaldusväärne kommunikatsiooni- ja foruum

Eesmärk on tagada regulaarne, selge ja faktitäpne lõimumis-, sh kohanemisalane avalik kommunikatsioon ning asjakohase riigiinfo edastamine, mille tulemuseks on Eesti elanikkonna teadmiste suurenemine lõimumis-, sh kohanemisvaldkonnast.

Ukraina sõja tagajärjel on Eesti meedias toimunud suured muutused. 2022. aastal lõpetati Eestis 51 Venemaa telekanali edastamine ja suleti juurdepääs 195 veebilehele.

Alates 2022. aastast on Valitsus eraldanud 1 miljon eurot aastas venekeelsete erameediakanalite toetamiseks. 2025. aastal said taotlusvooru tulemusel toetust Delfi Meedia, Postimees Grupp, Põhjarannik ja Äripäev.

Sotsiaalkampaaniate raames tõstatatud sõnumeid viib edasi ristmeediaprogramm „Mitme näoga Eesti“. Ristmeediaprogrammi raames avaldati alates 2024. aasta novembrist telesaateid, raadiosaateid, artikleid, samuti temaatilisi saatelõike ja muud lisamaterjali, mis ilmusid peale esmakordset eetrisse minekut koondatult veebilehel kultuuririkkus.kanal2.ee. Ristmeediaprogramm tutvustas Eesti mitmekesisist kultuuriruumi ning siin elavaid inimesi, kellel on erinev kultuuriline ja keeleline taust, ning julgustab inimesi suhtlema teise kultuuritaustaga inimestega. Detsembris avaldatud kolm telesaadet on saanud väga positiivset

Ristmeediaprogramm
„Mitme näoga Eesti“
jõudis top 30
saadete nimekirja

vastukaja, üks neist jõudis top 30 vaadatavate saadete nimekirja, ning selle reiting ületas 9 punkti 10 punkti skaalal.

2024. aastal viidi Arvamusfestivali Kultuurialal läbi kultuuririkkuse arutelupäev ning 2025. aastal toimusid temaatilised arutelud Kultuuririkkuse alal juba mõlemal Arvamusfestivali päeval. Koostöös partneritega (nt INSA, Statistikaamet, ÜRO Pagulasamet, Fenno-Ugria sihtasutus, Eesti Rahvakultuuri Keskus) korraldati mitu arutelu, mille raames arutati kohanemise, lõimumise, rände ja nende teemadega seotud küsimuste üle. Arutelude raames toodi esile nii edulugusid kui väljakutseid, arutelud olid suunatud erinevatele sihtrühmadele.

2025. aastal said hoo sisse Šveitsi-Eesti koostööprogrammi toetusmeetme programmikomponendi „Kultuuriline ja keeleline lõimumine“ tegevused: lõimumisvaldkonna digiteenuste ja nõustamisteenuse arendamine, vabatahtlike kaasamine, Eesti kultuuriruumi tutvustamine ja meediapädevuse koolituste pakkumine. 2025. Aastal korraldati praktilisi AI keelemudelite koolitusi kohalikes meedia- ja infokanalites töötavatele ajakirjanikele, et suurendada nende võimekust kajastada rändemaastikul toimuvat. ESF-i projekti toel toimusid kaks õppereisi Tartu ja Tallinna Ülikooli ajakirjandustudengitele Soome, mille eesmärk oli toetada ajakirjandus- ja meediatudengite professionaalset arengut ning suurendada nende teadlikkust kultuuriliselt mitmekesisest riigi meediamaaastiku toimimisest, toimetusekultuurist ja lõimumisteede käsitlemisest meedias.

Ühtekuuluvustunnet toetavate sotsiaalsete kontaktide soodustamine

Eesmärgiks on, et erineva keele- ja kultuuritaustaga inimeste vahel oleksid usalduslikud, sõbralikud ja tihedad otsekontaktid. Erineva emakeelega inimesed algatavad ja osalevad kogukondlikes ühistegevustes (sh vabatahtlikus tegevuses) ning tunnevad ühtekuuluvustunnet.

2025. aastal käivitusid Euroopa Sotsiaalfond+ projekti „Lõimumist edendavate kogukondlike tegevuste toetamine“ tegevused. Projekti elluvijaks on Kultuuriministeeriumi kultuurilise mitmekesisuse osakond ning partneriteks INSA, Eesti Rahvakultuuri Keskus ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK). Projekti eesmärk on suurendada uussisserändajate, eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning tagasipöördujate osalemist kogukondlikes tegevustes. Aasta jooksul töötas KÜSK välja vabaihenduste arenguprogrammi ning teised partnerid korraldasid 12 lõimumist toetavat suursündmust ning 26 kogukondlikku väiketegevust, millega jõuti Ida-Virumaal 2600 ja ülejäänud maakondades 18 300 inimeseni. Suuremate sündmuste hulgas võib esile tuua erinevate tähtpäevade ja rahvakultuuri tähistamised, näiteks INSA korraldas Ida-Virumaal Euroopa Päeva raames perepäeva ja Eesti taasiseseisvumispäeva tähistati kogukonnapäevadega Kiviõlis, Narva-Jõesuus ja Narvas. ERK viis ellu mitmekesiseid kultuurisündmusi üle Eesti, sealhulgas Eesti–Ukraina loovuse päeva Tallinnas, Paide liikumis- ja korilusfestivali Kesk-Eestis, eri rahvuste kultuuriseltside ühise kevadkontserdi Lääne-Eestis, jaanitule Tartu piirkonnas ning käsitööpeo Kagu-Eestis.

Aasta jooksul viidi
ellu mitmeid
kogukonna-
sündmuseid, mis
jõudsid pea 20 000
inimeseni üle Eesti

Üle-eestiliste lõimumist edendavate kultuuri- ja sporditegevuste voorus toetati 13 projekti kogusummas 100 000 eurot. Toetussummad ühe projekti kohta jäid vahemikku 3596-9942- eurot. Toetust said kultuurifoorum „Paabel“ Tallinnas, Ida-Viru jooksusari 2026, Saaremaa ja Ukraina tehnikahuviliste perede lõimumisprojekt, Maardu jooksuvõistlus, jazzmuusika kontserdid ja muusikakohvikud TÜ Narva Kolledžis ja mitmed kogukondlikud projektid erinevates maakondades.

Selleks, et noortel, kuni 19-aastastel Ukraina sõjapõgenikel ei kaoks ka võõrsil olles side oma keele ja kultuuriruumiga, toetati 10 projekti summas 100 000 eurot. INSA andis toetust ukraina keele ja kultuuri õppeks, ukrainakeelsete kultuurisündmuste korraldamiseks ning ukrainakeelse laste ja noorte kirjanduse väljaandmiseks. Näiteks rahastati noorte linnalaagreid, ajakirja Täheke ukrainakeelset erinumbrit, loomingulisi töötubasid.

Uuendusmeelse ja vastutustundliku tööturu toetamine

Eesmärk on, et eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste konkurentsivõime ühiskonnas toimetulekuks oleks paranenud.

Eri keele- ja kultuuritaustaga inimestel, uussisserändajatel ning tagasipöördujatel võib kohanemine Eesti tööturul kujuneda keerukaks. Protsessi sujuvamaks muutmiseks pakub INSA neile tööjõulähetus- ja praktikaprogrammi. Tagasipöördujatele pakutakse nõustamist ja võimalust osaleda kogemuskohtumistel, eesti keele kursustel ning keeleõpet toetavates tegevustes. 2025. aastal sai teavet tagasipöördumise ja kohanemise kohta 591 inimest, kellest 40 sai personaalset nõustamist. 2025. a. korraldas INSA infovärava globalestonian.com teabekampaania.

Tööjõulähetusprogrammiga pakuti avalikus sektoris töötavatele ebapiisava eesti keele oskusega inimestele keelepraktikat sama valdkonna eestikeelses organisatsioonis teises linnas või maakonnas. Programmi sisuline tegevus algas 2024. aastal, tegevused jätkusid 2025.a., mil lähetustesse suundus kokku 179 haridus- ja tervishoiutöötajat ning politseiametnikku peamiselt Ida-Virumaalt ja Harjumaalt. Valmis juhendmaterjal tööandjatele „Toeta töötaja keeleõpet! Juhend avaliku sektori tööandjatele eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste eesti keele oskuse tõstmiseks“.

Uuendusena algatati praktikaprogrammi lühiformaat ehk töövarjuprogramm, millega pakuti tudengitele võimalust teha avaliku sektori organisatsioonides vaatluspraktikat. Kokku osales tegevuses aasta jooksul 30 üliõpilast. Aasta lõpus toimunud töövarjupäevadele eelnes infopäev ministeeriumide ühishoones. Järeltegevusena osalesid töövarjuks käinud üliõpilased minihäkatoni, kus otsiti lahendusi avaliku sektori asutuste probleemidele.

2025. aastal toimus XII Ida-Virumaa kultuurifoorum Jõhvi kontserdimajas, fookuses olid piirkonna rahvastikumuutused ja sellega seotud väljakutsed, kultuuri rolli Ida-Virumaal ühiskondlike muutuste tasakaalustajana ja piirkonna majandusliku arengu toetajana. Kultuurifoorumite eesmärk on aidata kaasa lõimumisele kultuuri ja aktiivse kodanikuühiskonna kaudu, leida kokkupuutepunkte ka haridus- ja noorsootöö, majandus- ja ettevõtlusvaldkonnaga, anda kodanikuühiskonna ja kohaliku omavalitsuse tasandilt tagasisidet poliitikakujundajatele.

Narva kandis 2025.
aastal soome-ugri
kultuuripealinna tiitlit.

Aasta jooksul toimus
erinevaid
kultuuriüritusi ja
seminare, mis tõstsid
esile väikerahvaste
keelt ja kultuure.

Soome-ugri rahvastele pühendatud oktoobrikuiste hõimupäevade, mille eesmärk on väärtustada ühist pärandit ja toetada nende kultuurilisi püüdlusi, rõhuasetus oli 2025. aastal Ida-Virumaal Narvas seoses 2025. aasta soome-ugri kultuuripealinn Narva tiitliga. Narva raekojas toimus Fenno-Ugria Asutuse hõimupäevade konverents “Ingeri - maa, rahvas ja kultuur”. Lisaks toimus erinevaid näitusi, kontserte töötibasid Narvas, Tallinnas, Tartus.

Eesti keele oskuse, riigi ja kultuuriruumiga sideme suurendamine

Eesmärgiks on, et eesti keelest erineva emakeelega inimeste eesti keele oskuse tase ja eesti keelt aktiivselt kasutajate arv kasvaks, ühiskond toetaks erineva emakeelega inimeste koos õppimist, mitmekeelse ja rändetaustaga õpilaskonna igakülgset lõimumist Eesti ühiskonda. Inimeste usaldus riigi institutsioonide vastu on kõrge.

Nõustamine

- 2025. aastal pakkus INSA eesti keele õppeks 12 233 õppekohta (2024. aastal 12 743 õppekohta)
- Keeleõpet toetavates tegevustes osaleti 3390 korral (2024. a 3485 korra)

- Uussisserändajatele pakuti 8465 õppekohta kohanemisprogrammi *Settle in Estonia* kursustel, sh 6828 tavarände ja ajutise kaitse saajatele ning 1637 rahvusvahelise kaitse saajatele.
- Kohanemisprogrammi baas- ja teemamoodulites osaleti kokku 5291 korral.
- Aasta jooksul andis INSA enam kui 27 000 korral nõu kohanemise ja keeleõppe teemal.

Kohanemisprogramm

Eestisse saabunud välismaalastel aitab siin end kergemini sisse seada kohanemisprogramm *Settle in Estonia*. Programm koosneb koolitustest, mille käigus saab ülevaate Eesti riigi ja ühiskonna toimimisest ning igapäevasest elukorraldusest, samuti pakutakse eesti keele õpet. Uussisserändajaid suunab kohanemisprogrammist osa võtma Politsei- ja Piirivalveamet. Rahvusvahelise kaitse, sh ajutise kaitse saanutel on kohustus neile mõeldud koolitustel osaleda. Alates 2023. aastast on kohanemisprogrammi elluviija INSA.

Kohanemisprogrammi
Settle in Estonia baas-
ja teemamoodulites
osaleti kokku
5291 korral

Lisaks kohanemisprogrammi baasmoodulile pakuti töötamise, õppimise, teaduse, perekonna ja ettevõtluse teemamooduleid. Baas- ja teemamoodulite kohanemisprogrammi koolitustel osales tavarände sihtrühm kokku 2026 korral.

Tavarände raames läbis programmi *Settle in Estonia* raames keeleõppe 2194 inimest (tasemetel A1-B1).

INSA pakub eesti keele A1-tasemel kohustuslikku õpet ka ajutise kaitse saajatele. Selleks valitud keeleõppepartnerite juures sai 2025. aastal õpet 744 inimest. Samuti pakutakse ajutise kaitse saajatele eesti keele kursusi A2- ja B1-tasemel, mille läbis 1456 inimest (A2-tasemel – 1113 ja B1-tasemel – 343). Kultuuriministeeriumi tellitud ühepäevase baasmooduli ajutise kaitse saajatele läbis 2931 inimest.

2025. aastal pakuti rahvusvahelise kaitse saajatele 97 keelekursust, millest võttis osa 1664 rahvusvahelise kaitse saajat, sh täiendava kaitse ja pagulasstaatusega isikud: A1-tasemel 1394 inimest, A2-tasemel 251 ja B1-tasemel 19. Peamiselt ukrainlastest täiendava kaitse saajatele töötati välja kohanemisprogrammi lühimoodul, mille kestus on 8 akadeemilist tundi ja milles osales 1242 rahvusvahelise kaitse saajat. Neljapäevase baasmooduli rahvusvahelise kaitse saajatele läbis 22 põgeniku staatusega rahvusvahelise kaitse saajat.

Keeleõpe

Eesti keele kursusi pakuti nii eesti keele majades kui ka keeleõppepartnerite juures. 2025. aastal olid INSA keeleõppepartnerid OÜ Multilingua Keelekeskus, Mittetulundusühing Sola Integra, Sihtasutus Tartu Rahvaülikool, osaühing Reiting PR, OÜ Kersti Võlu Koolituskeskus, ImmiSchool – Uusimmigrantide Koolituskeskus OÜ ning Algas OÜ. Keeleõppepartnerite kaudu pakuti täiskasvanutele eri tasemetel 1984 õppekohta. Eesti keele majas pakuti 776 õppekohta keeleõpperühmades ja 687 õppekohta erikursustel. Kokku pakkus INSA eesti keele maja kursustel, erikursustel ja keeleõppepartnerite juures 3447 õppekohta.

Kodakondsuse taotlemist toetati keeleõppelepingute kaudu. Eesti kodakondsuse taotlemiseks keeleõppelepingu sõlminud inimestele pakuti 2025. aastal kokku 321 õppekohta. Lisaks toimusid kodakondsuse taotlemist ja keeleõppelepingu võimalusi tutvustavad infotunnid vene ja inglise keeles.

Keeleõpet toetavad tegevused

Keeleoskuse kinnistamiseks loodi võimalusi eesti keele kasutamiseks loomulikus keelekeskkonnas. 2025. aastal osaleti eesti keele maja keeleõpet ja suhtluspraktikat toetavatel üritustel 3451 korda. Tegevused toimusid Ida-Virumaal, Harjumaal, teistes Eesti piirkondades ja veebis. Populaarsete formaatide hulka kuulusid

„Keelevitamiin“, „Mokalaat“, „Kellaviitete“, „Looduse ABC“, rahvakultuuriõhtud, kohtumised kirjanike ja kultuuritegelastega, muuseumikülastused, käsitöötoad ning mängu- ja vestlusõhtud.

Eesti keele ja kultuuri tundmise klubidega liitus 298 inimest ning keelekohvikutes osales 56 inimest. Iseseisvat eesti keele õpet toetati keeleklikk.ee ja keeletee.ee tugirühmades: keeletee.ee tugirühmades osales 105 inimest ja keeleklikk.ee tugirühmas 80 inimest. Eesti keele maja algatas eriprojekti „Eesti keel keskajal“, mille raames valmis 11 lühivideot, ning koostöös Narva Kunstiresidentuuriga loodi kunstikaardid „Silmitsi kunstiga“.

Lihtsas keeles haridusprogramme kasutati keeleõppe toetamiseks muuseumides ja kultuuriasutustes. 2025. aastal osales seitsme haridusprogrammi tegevustes 384 inimest ning aasta teises pooles sõlmiti lepingud uute programmide loomiseks ja pakkumiseks. Õppereisid toetasid keelepraktikat ja Eesti kultuuriruumi tundmaõppimist: Tallinnast korraldati 18 õppereisi 745 osalejaga ning Narvast 37 õppereisi 1257 osalejaga. Lisaks korraldati viis keelelaagrit A1–A2 ja B1–B2 tasemel õppijatele, kokku 97 osalejale.

Vabatahtlike kaasamine keeleõppe toetamiseks

Vabatahtlikud on oluline osa keelepraktika võimaluste laiendamisest. „Keelesõbra“ programmi kuuendal hooajal moodustati 1023 vestluspaari. Jätkus ka vabatahtlikega korraldatav virtuaalsete grupivestluste sari „Keelerulett“, mille 12 kohtumisel osaleti 488 korda. 2025. aastal valmisid „Keelesõbra“ programmi korraldaja ja mentori juhendid ning „Keeleruleti“ suhtluspraktika korraldamise juhise. Eesti keele õpet toetav koostöötegevuste sari „Eesti amps“ tõi kokku 29 eesti keele õppijat ja 15 vabatahtlikku keeleteajat.

Kodanikuõppe ning riigi ja kultuuriruumiga sideme tugevdamine

Eesti riigi ja ühiskonnaga sideme tugevdamiseks jätkus kodaniku- ja riigikaitseõppe tegevuste pakkumine. Kodanikupäeva e-viktoriin toimus eesti, vene ja inglise keeles ning sellest võttis osa 2746 inimest. Ida-Virumaa ja Harjumaa noorteorganisatsioonide ning -ühenduste juhtidele ja aktivistidele korraldati 9 riigikaitse- ja kodanikuõppe koolitust Tallinnas, Jõhvis, Narvas, Kohtla-Järvel ja Sillamäel. Kodakondsuseksamiks valmistujatele korraldati kuus põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise koolitust, kus osales 82 inimest.

Rahvusvähemuste toetamine ja kultuuriline mitmekesisus

Rahvusvähemuste keele ja kultuuri hoidmiseks ning tutvustamiseks toetati kultuuriseltse, katusorganisatsioone ja huvikoolide tegevust. 2025. aastal eraldati rahvusvähemuste kultuuriseltse toetamise voorus toetust 23 projektile kogusummas 83 050 eurot. Rahvusvähemuste katusorganisatsioonide tegevustoetuse kaudu sai kolmeks aastaks toetust 18 katusorganisatsiooni ja nende kaudu 259 kultuuriseltsi summas 560 200 eurot.

Ukraina sõjapõgenikest kuni 19-aastaste noorte sidet ukraina keele- ja kultuuriruumiga toetati 9 kogukonnaprojekti kaudu kogusummas 100 000 eurot. Eesti kultuuri- ja kombeühenduste tundmaõppimiseks leiti partnerid töötubade, arutelude, kultuurikohtumiste ja õppekäikude korraldamiseks. Need tegevused aitavad eri keele- ja kultuuritaustaga inimestel paremini mõista Eesti kultuuri ja osaleda aktiivsemalt ühiskonnaelus.

Kultuuriministeerium toetas rootsi vähemusrahvuse kultuuriomavalitsust, et täita kultuuriomavalitsuse eesmärgi, mis tulenevad vähemusrahvuse kultuuriautonoomia seadusest: rahvusvähemuse kultuuri edendamist ja emakeelse õppe korraldamist. Eestirootslaste Kultuuriomavalitsuse Sihtasutus sai tegevuste elluviimiseks 75 048 eurot.

Kohaliku tasandi toetamine ja sektoriüleste partnerlussuhete arendamine

Eesmärk on, et avaliku, era- ja kolmanda sektori asutused, kes puutuvad sihtrühmaga kokku, arvestavad oma põhitegevuses eesti keelest erineva emakeelega inimeste vajadustega. Lõimumis-, sh kohanemisteenuste pakkujad on heades partnerlussuhetes ning teadlikud iseenda ja teiste osaliste rollidest.

ESF+ projektis „Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“, mille elluviiaks on Eesti Linnade ja Valdade Liit, jätkati 2025. aastal koostööd 8 partneriga - Tallinna linn, Tartu linn, Rakvere linn, Pärnu linn, Saaremaa vald, Jõhvi vald, Haapsalu linn ja Kohtla-Järve linn. Kõigi partnerite juures on tööl lõimumiskoordinaatorid, kes kaardistavad sihtrühma vajadusi, arendavad ja korraldavad kohaliku tasandi tugiteenuste pakkumist. Kohalike omavalitsuste töötajatele ja ametnikele toimus 2 infopäeva ja 1 koolitus rände- ja lõimumisteemadel. Elluviija viis läbi sihtrühma uuringu, mille tulemustele tuginedes töötati koostöös partneritega välja 11 sihtrühma põhist persoonat. Persoonad on aluseks lõimumis- ja kohanemisteedkondade kujundamisele ning nendele toetudes arendatakse kohaliku tasandi teenuseid, lähtudes sihtrühma tegelikest vajadustest. Lisaks töötas elluviija koostöös partneritega välja sihtrühmadele mõeldud Eesti eluga kohanemise spikri, mis toetab rändetaustaga inimeste praktilist orienteerumist ja toimetulekut Eesti ühiskonnas.

Roma kogukonna toetamine

2025. aastal toetasid Kultuuriministeerium ja Haridus- ja Teadusministeerium Valga Roma Noortekeskuse mentorteenuse väljaarendamist.

Mentorteenuse kaudu toetatakse Valga romade lõimumist, edendatakse koostööd roma perede ja kohaliku omavalitsuse vahel, pakutakse roma lastele ja noortele oma kultuuriga tegelemise võimalusi ja õpituge koolikohustuste täitmisel ning tehakse koostööd lapsevanemate ja koolidega. Valga Roma Noortekeskuse töös osalevate noorte romade koolikohustuse täitmine on 2025. aastal paranenud. Keskus toimib mentoriteenuse osana.

MTÜ Euroopa Romade Foorum Eestis (edaspidi ERFE) viis läbi romade holokausti päeva mälestustseremoonia Kalevi-Liival 2. augustil 2025. aastal Kuna üheks olulisimaks romadega seotud väljakutseks lõimumisvaldkonnas on romade vähenenud hõivatus tööturul, kõrge tööpuudus, madala kvaliteediga tööhõive ja hõive vähenemine traditsioonilistes ametites, alustas INSA 2025. a. ESF+ projekti „Romade tööle saamise võimaluste loomine ja parandamine“ elluviimist. Projekti eesmärgiks on pakkuda kohandatud tööturumeetmeid, et laiendada romade tööle saamise võimalusi ja tõsta motivatsiooni tööhõives osalemiseks. Sihtgrupiks on roma kogukonnad viies Eesti linnas. Projekti raames kaardistatakse romade tööturvajadused, pakutakse tööklubisid ja koolitusi, nõustamist ja tööpraktikat, kujundatakse välja tugivõrgustik. Projektiga seotud tegevustega alustati 2025. a märtsis ja vältavad kuni 2027. aastani.

Tegevus 2. Rahvuskaaslaste toetus

Tegevuse eesmärk: Välismaal elavad rahvuskaaslased on teadlikud eestluse säilimist toetavatest teenustest.

Tegevuse mõõdikud	Tegelik		Sihttase				
	2024	2025	2025	2027	2028	2029	2030
Nõustamiste arv	644	591	1000	1000	1000	1000	1000
<i>Integratsiooni Sihtasutus</i>							

Programmi tegevuse täitmine

2025. aastal vähenes Eestisse sisse- ja väljaränne: Eestisse rändas 15 212 inimest ja Eestist rändas välja 18 014 inimest. Nõustamiste arvu on seotud muutunud rändedünaamikaga, eelkõige tagasipöördujate arvu vähenemisega. Kui prognooside koostamisel arvestati ligikaudu 7000 tagasipöördujaga aastas, siis 2025. aastal pöördus Eestisse tagasi 4672 Eesti kodanikku. Prognooside aluseks oli eeldus, et ligikaudu 15% sihtrühmast (tagasipöörduvad

Eesti kodanikud) kasutab Integratsiooni Sihtasutuse nõustamisteenust. Tegelik teenuse kasutus on püsinud prognoositud proportsioonis. Seega tuleneb erinevus sihttasemest peamiselt sihtrühma väiksemast mahust, mitte teenuse kättesaadavusest või vajaduse vähenemisest.

Programmi tegevus

Eestisse tagasipöördumise ja Eesti eluga taaskohanemise toetus

Eestisse tagasipöördumine on oodatud ja vajalikul määral toetatud. Toetatud on tagasipöördumine ja Eestisse jäämine.

INSA pakub Eestisse tagasipöördujatele igakülgset tuge. Põhjalik teave tagasipöördumisega seotud küsimustes on leitav INSA veebilehtedelt integratsioon.ee/tagasipöördujale ja portaalist globalestonian.com. Lisaks nõustab sihtasutus tagasipöördujaid oma kontoris, veebis, meili ja telefoni teel. 2025. aastal nõustati 386 tagasipöördujat, koos pere liikmetega ulatus info saanute hulk 591 inimeseni. Võttes arvesse ka INSA kogemuskohatumistel osalenuid, sai infot tagasipöördumise kohta 771 inimest.

Suurenenud on
tagasipöördumiste arv
Soomest ja teistest
Põhjamaadest

Eestisse pöörduti tagasi erinevatest riikidest üle maailma, sh USA-st, Kanadast, Venemaalt, Soomest, Inglismaalt, Saksamaalt ja Rootsist. Suurenenud on pöördumiste arv Soomest ja teistest Põhjamaadest.

INSA pakub Eestisse tagasi pöörduvatele lastega peredele tagasipöördumistoetust, et vältida pere sotsiaalmajandusliku olukorra halvenemist seoses kolimisega. Tagasipöördumistoetust saavad taotleda ka osalise või täieliku töövõime puudumisega isikud ja kuni 40-aastased noored, kes on välismaal läbinud magistri- ja doktoriõppe. 2025. aastal oli taotlejaid varasemast rohkem. Tagasipöördumistoetust sai 58 inimest, tagasipöördumistoetusi maksti kogusummas 47 472 eurot.

Programmi juhtimiskorraldus

Programmi koostamise ja elluviimise eest vastutab ning seiret koordineerib Kultuuriministeerium kultuurilise mitmekesisuse asekancleri juhtimisel. Elluviidavad tegevused ja prioriteedid lähtuvad „Sidusa Eesti arengukavast 2030“ kooskõlas strateegia „Eesti 2035“ pikaajaliste sihtidega. Elluviidavad tegevused ja prioriteedid lähtuvad Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammist, on kooskõlas riigi eelarvestrateegia protsessiga nelja aasta lõikes ja täpsustatakse ühe aasta lõikes riigieelarve protsessi raames. Kultuuriministeerium uuendab programmi igal aastal ja pikendab seda ühe aasta võrra, tagades kooskõla riigi eelarvestrateegia perioodi ja riigieelarveliste vahenditega.

Lõimumisprogrammi rakendamise eest annab Kultuuriministeerium aru Rahandusministeeriumile ja Riigikontrollile esitatavas iga-aastases Sidusa ühiskonna tulemusaruandes. Ministri kinnitatud programm avalikustatakse Kultuuriministeeriumi kodulehel pärast riigieelarve seaduse vastuvõtmist Riigikogus ning riigieelarve vahendite täiendavat liigendamist Vabariigi Valitsuses.

Lõimumisprogrammis kajastatakse Kultuuriministeeriumi planeeritud, elluviidavaid ning rahastatavaid tegevusi ja teenuseid ning antakse ülevaade olulisematest uutest algatustest. Teiste ministeeriumide elluviidavad ühiskonna lõimumist toetavad tegevused kajastatakse ministeeriumide juhitavate programmide ja tegevuste raames. Tulemusi analüüsitakse mõõdikute monitoorimise kaudu.

Kultuuriministeeriumi kultuurilise mitmekesisuse asekantsler koostöös kultuuriministri moodustatud rahvusvähemuste kultuurinõukoja ja Ida-Virumaa rahvuskultuuriühenduste ümarlauaga kujundab ka vähemusrahvuste kultuuriorganisatsioonidele suunatud poliitikat. Romade lõimumisküsimustega tegelemiseks ja teabe koordineerimiseks on Kultuuriministeeriumi juurde loodud romade lõimumise nõukoda.

Tihedat koostööd tehakse Välisministeeriumiga ÜRO ja Euroopa Nõukogu rahvusvaheliste konventsioonidega võetud kohustuste täitmise ja rahvusvähemuste õiguste seires.

Lisaks on Kultuuriministeerium Euroopa Komisjoni Euroopa integratsioonivõrgustiku (*European Integration Network*) liige, Euroopa Komisjoni riiklik roma kontaktpunkt (*National Roma Contact Point – NRCP*) ja esindab Eestit Euroopa Nõukogu romade ja rändlejate eksperdikomitees (*Committee of Experts on Roma and Traveller Issues – ADI-ROM*). Samuti osaleb Kultuuriministeerium OECD migratsiooniteemalises ekspertgrupis (*Expert Group on Migration*), mille eesmärk on toetada lõimumist ning vahetada teavet liikmesriikide vahel. Kultuuriministeerium osaleb ka Holokausti Mälestamise Rahvusvahelise Ühenduse (IHRA) töös.

Tegevuste elluvijaks on suuremalt jaolt Integratsiooni Sihtasutus, lisaks viivad tegevusi ellu ka Eesti Linnade ja Valdade liit (ELVL) ja Kultuuriministeerium ise.

LISA 1. 2025. a programmi ja programmi tegevuste eelarve täitmine

Eelarveandmete juurde tuuakse selgitused oluliste erinevuste kohta lõpliku eelarve ja eelarve täitmise kohta.

Lõpliku eelarve kujunemisel tuleb välja tuua:

- ülevaade aruandeaasta eelarvesse üle kantud piirmääraga kulude mahust ja olulisematest tekkepõhjustest;
- ülevaade esialgse eelarve ja lõpliku eelarve erinevustest, mis on olulised eelarve täitmise seisukohalt (nt Vabariigi Valitsuse reservidest eraldatud vahendid, aastate vahelised ümberperiodiseerimised, olulisemad riigieelarve seaduse või ministri liigenduse muudatused).

Lõpliku eelarve ja täitmise erinevuste kirjeldamisel tuleb välja tuua:

- ülevaade eelarve täimisest mahuliselt ja osakaaluna. Kommentaarid, mis asjaolud mõjutasid eelarve täitmist. See on põhjenduste kõige kandvam osa ning peaks andma kontsentreeritud ülevaate lõppenud aasta eelarve kasutamisest;
- üldine ülevaade käesolevasse aastasse üle kantud eelarvest ja olulisematest kasutamisevajadustest. Siinkohal saab paralleelse tõmmata tulemuste täitmisega (asjad, mis jäid tegemata võiks välja tuua ka eelarve aruandlusest).

Lõimumisprogrammi ja programmi tegevuste 2025. a eelarve täitmine

	Esialgne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine
Lõimumisprogramm	16 557	18 893	14 188
Tegevus 1. Lõimumis- ja kohanemispoliitika	16 368	18 680	14 022
Tegevus 2. Rahvuskaaslaste tugi	189	213	166

Kultuuriministeeriumi lõimumisprogrammi lõplik eelarve kasvas esialgse eelarvega võrreldes 2,34 mln euro võrra ehk 14%. Lõplik eelarve sisaldas piirmääraga vahendeid 8,98 mln eurot ja piirmäärata vahendeid 9,92 mln eurot. Eelarve suurenes 2024. aastast üle kantud piirmääraga vahendite jäägi arvelt summas 3,94 mln eurot ja vähenes 1,6 mln eurot lõimumisvaldkonna välisprojektide kulude limiidi võrra. Eelarve täitmine moodustas lõplikust eelarvest 75%, sellest piirmääraga vahendite täitmine 65,6% (5,89 mln eurot) ja piirmäärata vahendite täitmine (välisrahastus koos kaasfinantseeringuga) 83,7% (8,3 mln eurot).

2025. aasta piirmääraga vahendite jääk on 3,03 mln eurot, sellest 2026. aastasse üleviidavad vahendid 164 tuhat eurot.

Suurima mahuga jääk on rahvusvahelise kaitse saajate kohanemisprogrammi 2025. a kasutamata jäänud vahendid 2,64 mln eurot, mille tingis peamiselt prognoositust väiksem koolitustel osalejate arv. Prognoos kohanemiskoolituse õppekohtade osas tugines PPA rändeproгноosi andmetele rahvusvahelise kaitse saajate sihtrühma koguarvu kohta ja kohanemiskoolituse baasmooduli koolitusvajadusele, mis kujunes tegelikust väiksemaks. Seejuures eeldati rahvusvahelise kaitse saajate jätkuvat kasvu, mis praktikas osutus prognoositust

madalamaks. Lisaks kujunesid kohanemiskoolituse hanked prognoositust odavamaks. Kohanemisprogrammi kasutamata vahendeid 2026. aastasse üle ei viida.

2025. aasta kasutamata välisvahendite maht on 1,6 mln eurot.

2025. aastal rakendati välisvahenditest kokku kaheksat erinevat meetet, millest kuue elluviimine kulges vastavalt kavandatule. Suurema mahuga meetmed mis jäid kasutamata on Euroopa Sotsiaalfond+ meetme "Avalikkuse teavitamine rände- ja lõimumis-, sealhulgas kohanemisteemadel" ligikaudu 0,6 mln eurot ning Šveitsi-Eesti koostööprogrammi puhul ligikaudu 0,5 miljonit eurot. Mõlemas meetmes kujunes tegevuste käivitamise periood plaanitud pikemaks, sealhulgas toimusid mõlemas meetme rakendusmeeskonnas personalimuudatused, mis põhjustasid viivitusi tegevuste alustamisel. Šveitsi-Eesti koostööprogrammi puhul mõjutas ajakava olulisel määral ka programmi rahastaja poolne ulatuslik ja ajamahukas panus läbirääkimiste ja kooskõlastuse protsessis, mis eelnes programmi ametlikule kinnitamisele. Loetletud asjaolud ei sea ohtu eesmärkide ja tulemuste tõhusat saavutamist.

LISA 2. Programmi teenuste kirjeldus

Teenus 1.1. Tänapäevaste, nutikate ja tulemuslike kohanemis- ning lõimumisteenuste arendamine

Eesmärk on, et vajaduspõhised lõimumis-, sh kohanemisteenused oleksid korraldatud kliendikeskselt ja tulemuslikult. Kokku on lepitud teenused, mida sihtrühmadele pakutakse ning sihtrühmad on nendest teadlikud ja teenuste kvaliteediga rahul.

Kirjeldus: Teenuse raames arendatakse uussisserändajatele suunatud kliendikeskseid ja digitaalseid kohanemis- ning lõimumisteenuseid, mis toetavad iseseisvat toimetulekut ja avalike teenuste kasutamist Eestis. Selleks pakutakse kohanemisprogrammi koolitusmoduleid ja eesti keele õpet, arendatakse sündmusteenust „Eestis kohanemine“, infoplatvormi *Settle in Estonia* ning teisi digilahendusi ja nõustamisteenuseid. Teenuse raames toetatakse ka uussisserändajate digioskuste arendamist ning andmepõhiste lahenduste kasutuselevõttu kohanemisteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks.

Teenus 1.2. Ühine, arusaadav ja usaldusväärne kommunikatsiooni- ja foruum

Eesmärk on tagada regulaarne, selge ja faktitäpne lõimumis-, sh kohanemisalane avalik kommunikatsioon ning asjakohase riigiinfo edastamine, mille tulemuseks on Eesti elanikkonna teadmiste suurenemine lõimumis-, sh kohanemisvaldkonnast.

Kirjeldus: Teenuse raames toetatakse kvaliteetse ja faktipõhise lõimumis- sh kohanemisalase info jõudmist sihtrühmadeni, korraldatakse avalikkuse teavitamise kampaaniaid ning meediapädevust ja ajakirjanduse kvaliteeti toetavaid arenguprogramme.

Teenus 1.3. Ühtekuuluvustunnet toetavate sotsiaalsete kontaktide soodustamine

Eesmärgiks on, et erineva keele- ja kultuuritaustaga inimeste vahel oleksid usalduslikud, sõbralikud ja tihedad otsekontaktid. Erineva emakeelega inimesed algatavad ja osalevad kogukondlikes ühistegevustes (sh vabatahtlikus tegevuses) ning tunnevad ühtekuuluvustunnet.

Kirjeldus: Teenuse raames toetatakse vabäühendustele suunatud arenguprogrammi elluviimist, mille eesmärk on tugevdada organisatsioonide võimekust kaasata oma tegevustesse rändetaustaga ning eri keele- ja kultuuritaustaga inimesi, Samuti toetatakse kogukondliku tasandi tegevuste kavandamist ja elluviimist, mis soodustavad eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste aktiivset osalust, vastastikust mõistmist ja sidususe tugevnemist kogukondades.

Teenus 1.4. Uuendusmeelse ja vastutustundliku tööturu toetamine

Eesmärk on, et eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste konkurentsivõime ühiskonnas toimetulekuks oleks paranenud.

Kirjeldus: Tööjõulähetusprogramm ehk keelelähete eesmärgiks on aidata kaasa eesti keele oskuse arendamisele ja sotsiaalse kontakt- ja tugivõrgustiku tekkele avaliku sektori eesti keelest erineva emakeelega töötajate seas. Lähetusi pakutakse PPA töötajatele ja õpetajatele. Samuti pakutakse nõustamist tööandjatele, kuidas toetada eesti keelest erineva emakeelega töötajate keeleõpet ja lõimumist.

Teenus 1.5. Eesti keele oskuse, riigi ja kultuuriruumiga sideme suurendamine

Eesmärgiks on, et eesti keelest erineva emakeelega inimeste eesti keele oskuse tase ja eesti keelt aktiivselt kasutajate arv kasvaks, ühiskond toetaks erineva emakeelega inimeste koos õppimist, mitmekeelse ja rändetaustaga õpilaskonna igakülgset lõimumist Eesti ühiskonda. Inimeste usaldus riigi institutsioonide vastu on kõrge.

Kirjeldus: Teenuse raames suurendatakse eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste võimalusi õppida ja kasutada eesti keelt ning tugevdada sidet Eesti riigi ja kultuuriruumiga. INSA pakub keeleõpet eesti keele majas, keeleõppepartnerite juures ning arendab keeleõpet toetavat nõustamist.

Teenuse kaudu luuakse võimalusi eesti keele praktiseerimiseks eestikeelses keelekeskkonnas. Jätkatakse ja laiendatakse vabatahtlikke kaasavaid formaate, sh „Keelesõbra“ programmi, „Keeleruletti“, keelekohvikuid, keele- ja kultuuriklubisid, lihtsas keeles haridusprogramme, õppekäike ning kultuuri- ja vabaajategevusi. Samuti toetatakse Eesti kultuuriruumi tundmaõppimist, keelelist ja kultuurilist mitmekesisust ning omakultuuri hoidmist, sh rahvusvähemuste kultuuriseltside ja kultuuriorganisatsioonide koostööd, rootsi kultuuriomavalitsust ning ukraina keele ja kultuuri säilimist ukraina noorte seas.

Teenus 1.6. Kohaliku tasandi toetamine ja sektoriüleste partnerlussuhete arendamine

Eesmärk on, et avaliku, era- ja kolmanda sektori asutused, kes puutuvad sihtrühmaga kokku, arvestavad oma põhitegevuses eesti keelest erineva emakeelega inimeste vajadustega. Lõimumis-, sh kohanemisteenuste pakkujad on heades partnerlussuhetes ning teadlikud iseenda ja teiste osaliste rollidest.

Kirjeldus: Teenuse raames töötatakse välja kohaliku omavalitsuse tasandil lõimumist ning kohanemist toetavad teenused. Arendatavad teenused keskenduvad uussisserändajate ja tagasipöördujate paremale kohanemisele, ligipääsule avalikele teenustele ning aktiivsele osalemisele ühiskonnaelus. Eraldi tähelepanu pööratakse teenuste kättesaadavusele, kasutajasõbralikkusele ja sidususele teiste riiklike ja kohalike tugimeetmetega.

Teenus 2.1. Eestisse tagasipöördumise ja Eesti eluga taaskohanemise toetamine

Eestisse tagasipöördumine on oodatud ja vajalikul määral toetatud. Toetatud on tagasipöördumine ja Eestisse jäämine.

Kirjeldus: Teenuse raames pakutakse tagasipöördujatele individuaalset nõustamist kui ka nõustamisteenust telefoni, e-posti ja veebi teel. Lisaks korraldatakse kogemuskohutusi, mis aitavad kaasa sotsiaalse võrgustiku tekkele. Tagasipöördumistoetus aitab Eestisse tagasi pöördumatel inimestel katta Eestisse tagasirändega seotud kulusid, et soodustada tagasipöördujate sujuvat kohanemist ja vältida nende sotsiaalmajandusliku olukorra halvenemist. Tagasipöördumistoetust pakutakse eelkõige pikka aega võõrsil viibinud väikeste lastega peredele, osalise või täieliku töövõime kaotanud isikutele ja kuni 40-aastased noortele, kes on välismaal läbinud magistri- ja doktoriõppe.